

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyiltéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Az első esztendő.

A Nyitrai és Társa irodalmi és nyomdai részvénytársulat, amint azt a mai számunkban közzétett mérlegéből olvashatjuk, most zárta le első üzleti évét.

Magyarországon csak az újabb időben indult meg az ipari vállalkozás iránt való rokonszenv. A magyar nép előtt az ipari vállalkozás tere még ez előtt rövid idővel is ismeretlen volt s épen azért, minálunk hosszabb életű ipari cégekről alig beszélhetünk. Külföldön nem tartoznak a ritkaságok közé, a két-háromszáz éves cégek, amelyek családról-családra szállva, egy egész generációnak képezik jövedelmi forrását. — De nem ritkák az ipari vállalatok folytatása céljából alakult részvénytársulatok sem, amelyek nagyobb tőkével, nagyobb munkaerővel hatalmas vállalatokká nőttek ki magukat, amelyeknek a honi kereskedelem irányításában szava és sulya is van.

Egy évvel ezelőtt, amikor kiadónk Nyitrai és Társa cég részvénytársasággá alakult, kiadott alapítási tervezetében határozottan körvonalazta, hogy a részvénytársulat az előbbi cég nyomába lép, szolid alapon, az üzlet szakzerű vezetése mellett folytatni akarja városunkban azt a vállalatot, melynek előbbi tulajdonosa nemcsak jó nevet, de kellő alapot is szerzett. Kissé idegenkedve fogadta ugyan a közönség az új részvénytársaság alapítását, mert nálunk, magyaroknál szokva van a közönség ahhoz, hogy részvénytársulatok alatt csak a bankokat és más pénzintézeteket érti, de hovatovább meleg érdeklődést találtunk a részvények jegyzése körül. És nem ok nélkül, mert ez a vállalat igazán megérdemelte a közönség rokonszenvét.

A most közzétett mérlegben a nagy-közönség előtt az igazgatóság nyíltan elszámol az első üzleti év eredményéről, amelyről, ha tekintetbe vesszük, hogy az első berendezkedés igényli a legtöbb költséget, hogy az alapítás, a leltár megállapítása s annak nyilvánartatása az első évben a legtöbb kiadással jár, elmondhatjuk, hogy eme szolidan s kellő szakértelemmel vezetett ipari vállalkozás meghozta a maga gyümölcsét.

Érdemes a megfigyelése nálunk az ilyen ipari vállalatoknak. Nálunk még mindig idegenkednek az ipari vállalatok alapításától, mert nálunk az a téves hit tartja magát, hogy az ipari pályán boldogulni nem lehet. Pedig a tapasztalás mutatja, hogy a vagyonszerzés egyik legjobb talaja az ipar. Képzett, művelt iparos nemcsak biz-

tos ekzisztenciát tud teremteni magának, hanem oly jövedelmű forrást tud nyitni, amely egész jövedőjét biztosítja. Van nálunk még igen sok olyan elhanyagolt iparág, amely még ma sincs kellőképen kultiválva, amely mintegy eldugott forrás csak arra vár, hogy egy modern Mózes varázsvesszejével megérintse és megnyissa.

Ami társulatunk járt uton haladt. Ez a cég volt az első, ugyszólván városunkban, mint modern nyomda és könyvkereskedés. Akkor, mikor ez a cég alakult, nem volt még oly fejlett nyomdaipara városunknak, mint ma s nem volt egyetlen könyvkereskedése, mely a folyton növekedő igényeket kielégíthette volna. Sőt magunknak, t. i. lapunknak sem volt állandó és biztos kiadója, így annak fenntartása évről-évre fokozottabb terhet rótt a szerkesztőség vállára. Így tehát a cég alapításának egyik célja lapunk további fenntartása is volt.

Amidőn tehát az új részvénytársulat a régi céget átvette, már egy, a tűzpróbán keresztülesett régi és szolid vállalatot kapott; a részvénytársulatra tehát csak az a feladat háromlott, hogy ezt a régi céget részvénytársulati alapon nagyobb erővel, de ugyanazon szolid alapon tovább vezesse és a viszonyoknak megfelelőleg fejlessze.

Jól esik konstatálnunk, hogy ennek a feladatnak becsülettel megfelelt. Helyes szakértelemmel vezetett vállalatunk egyike a legelső cégeknek a megyében. Amidőn ezt konstatáljuk, nem csupán azért örülünk az elért sikernek, mert hiszen a cég egyúttal ami kiadónk is s így magunkat közvetlen érdekeltnek is tekinthetjük, hanem azért, mert a nagyközönségnek alkalma lehetett arról meggyőződni, hogy a kellő szakértelemmel, becsületes és reális számíttással vezetett ipari vállalat mindenkor meghozza a tisztességes munka jutalmát és jó nevet szerez a magyar iparnak.

Kiadónk sikere ugyan a miénk is, mindazáltal kötelességünknek tartottuk a nagy nyilvánosság előtt reá mutatni arra, hogy a magyar ipari vállalkozás mindig megérdemli és visszafizeti azt a fáradságot és pénzáldozatot, amelyet reá fordítanak.

Bár minden ágában az iparnak odáig juthatnánk, hogy megfelelő ipari vállalatokat tudnánk létesíteni s ki tudnánk szorítani az idegen ipar termékeit teljesen, hogy minden fillér itt maradhatna ebben a tejjel-mézzel folyó, mégis szegény magyar hazában.

Közbiztonságunk.

Az állam célja, hogy polgárainak békeséget, nyugalmat biztosítson. Törvények védik az egyén jogait magánosokkal és a közszel szemben. Hadseregünkre sok-sok milliót áldozunk, hogy külső vagy belső ellenségek ne törhessenek reánk. Életünk, vagyónk biztonságban legyen. Ez a célja a törvényhozásnak, az igazságszolgáltatásnak, a közigazgatásnak. Közbiztonságunkért van a csendőrség, a rendőrség, a tűzoltóság. Azért van a keramit is, a villanyvilágítás is, a csatornázás is, a lelercház, a kórház, a szegényház, a börtön, a templom is stb.

Amint az állam nagyban, úgy a város kicsiben tartozik polgárainak közbiztonságáról gondoskodni. Semmihez sincs nagyobb jogunk, mint ahhoz, hogy életünket és vagyónkat biztonságban tudjuk. Shogy állunk e téren mi lévaiak? . . . Hogyan? Ha biztonságban akarok lenni, biztosítanom kell az életemet is, meg a vagyonomat is a *Gazdák Biztosító-Társulatnál*, vagy az *Első Magyar-nál*.

Az arra hivatott közegek ugyancsak nem adják a közbiztonságot. Életem is, vagyonom is, addig van meg, míg gazember nem akad, aki megfoszt tőle. A békéttűró Jób mondása akkor így alakul: „Isten adta, a gazember elvette”. Intézményeink meg nem védenek. Sem a városban belül, sem azon kívül.

Törvényeink értelmében városunkban a rend őrei és a közbiztonság biztosítói a rendőrök. Városunknak oly kevés a rendőre és oly sok mindenre használják azt a keveset is, hogy nem érnek rá vigyázni a rendre. Tessék csak rendőrt keresni! Tabánról, Zugórról, Árok-utcáról, Hegyaljáról nem is szólok. Tamadjon meg egy részeg ember valakit a Szechenyi-utcában, fogjon meg valaki egy betörőt a legfrekvenciáltabb városrészen és keressünk rendőrt: nincs rá eset, hogy találjunk fényes napval. Az éjjelekről ne is beszéljünk. Rendőreinknek elég dolguk akad akkor a sávéházakban és mulatóhelyeken, a nagy közönségnek nem lehetnek védeimére.

Minket a bakterekre biznak, akiknek egyedüli fegyverük a sipjuk és joguk a fűtyülés. (Hogy rendőreinknek sincs fegyverük, amire támaszkodnának, mikor magukat is, meg másokat is meg kellene védelmezniök, ezt talán el is halgathattam volna.) A jó bakterbácsik a kiválasztott kapucncsöket megvédelmesik, de egyebet nem is kívánhatnak tőlük. Büsskéek lehetünk társadalmunk becsületességére, hogy csak elvélve történik támadás életünk, becsületünk és vagyónk ellen.

Mondják, hogy baktereink a tűzre, vízre figyelmeztetnek. A vízveszedelem nem fenyeget, a tűzre felügyelni a tűzör kötelessége. A tüzet eloltani pedig tűzoltóságunk hivatása. S mivel a Gondviselés

örkődik felettünk, tűzvész nem nyugtalanít, megfelel a tűzoltóságunk is. Ha fellép majd egyszer pusztító hatalmával az emésztő elem, majd akkor méltóztatunk észrevenni, hogy mégis csak kell tennünk valamit. Azt hiszem, az önkéntes-tűzoltóság anarchizmusát még a híper-jóakarattól ismeretes Csekey Vilmos főügyész úr is kénytelen volt már belátni. Jól fegyverezett, erős tűzoltócsoporthoz van szükségünk. Erre aztán a rendőr-felügyelet egy részét is átháríthatjuk.

A városon kívül a csendőrök, a határőrszolgák és a pásztorok a közbiztonság őrei. Ezek közül a pásztorokkal kellene rendet csinálni.

Pásztoraink rendszeresen nyugdíjképes rokkantak. Csámpás, süket, vak, elaggott, kegyelemkenyérre szoruló jó emberek. Adjunk nekik kegyelmet, de a szegényhásban. Életünk és vagyonunk megőrzését ilyen emberekre bízni vétkes könnyelműség. Többet mondok. Előfordul, hogy életünket és vagyonunkat épp ők veszélyeztetik. Csak a napokban történt meg, hogy az egyik pásztor csupa passzióból majd lelőtte az egyik csendőrünket. Ugyanennek a pásztornak a lakása közvetlenül a Féja-kaporna szomszédságában van, s azt évenként legalább kétszer fel szokták törni. Talán ha a hegyőr nem volna, s nem lövöldözne még a csendőrökre is, a kápolna békében maradna. Ebből természetesen nem az következik, hogy nem kell a pásztorok kezébe fegyvert adni. A pásztor kezébe fegyver kell, még pedig jó fegyver; de pásztorok csak olyan embert szabad alkalmazni, akinek testi és lelki képességei megvannak, hogy a fegyvert csak arra használja, amire való. Ha ilyen nem alkalmazható a hegyközség, akkor ne fogadjon pásztor. Jobb, ha nincs pásztor, mintha meg nem felelő pásztor van.

Ha valaki ezt hinné, hogy rendőrségünket, bakterainkat, tűzoltóinkat vagy pásztorainkat támadtam, nagyon tévedne.

Sem rendőreink, sem bakteraink, sem tűzoltóink, sem pásztoraink nem érdemelnek gáncsolást. Ők többet nem tehetnek, mint amennyit megtesznek. Intézményeinkben van a hiba. Azt szeretném, ha azt konstataálna városi hatóságunk és közönségünk és alkalmas módon megpreparálna az anachronizmusokat. Addig pedig, míg közbiztonságunk az egész vonalon biztosítva lesz, legalább a város területén, az utcák sarkán állítsunk fel vészjelzőket, amelyek a rendőrszobákba szolgálnak, ahol állandóan tartózkodják legalább két rendőr. Ezt megoldani nem nehéz és nem költséges. A vészjelzőknek ok nélküli használatát természetesen a legsúlyosabb kihágások módjára kellene büntetni.

— e.

Az inasoktatásról.

Városunk iparos-tanonciskolája a lefolyt tanévben ünnepelte fennállásának huszonötödik évét. Negyedszázad év pedig már nemcsak az ember, de az iskola életében is korszakalkotó, számottevő eseményt képez. Hogy mi volt az inas-iskolák életbeléptetésének célja s mi lebegett azon bölcs férfiak lelki szeméi előtt, kik ez iskolák létesítését sürgették? Bizonyára nem más, mint az, hogy az ide kerülő fiuknak elemi iskolai ismereteit bővítsük, hogy belőlük jó hazafiak és derék iparosokat neveljünk a hazánknak.

Azok az ismeretek, melyeket az iparos-pályára lépő fiúk, kivált a vidékiek, hoznak magukkal, bizony többnyire hazagosak, selejtesek, amiket pótolni a tanonciskolának lenne feladata.

Lássuk, hogy mennyiben tesz eleget iskolánk a nem kiesnylendő feladatának.

Az ideális állapot az volna, ha minden tanuló legalább az elemi népiskola hat osztályát kielégítő eredménnyel elvégezné és ezt iskolai bizonyítvánnyal igazolná; fölszabadulnia pedig csak akkor lehetne, ha az inasiskola három osztályát sikerrel végezte. E helyett azonban mit tapasztalunk? Azt, hogy az ide seregők tekintélyes

száma dőcögve, vontatva olvas, írni és olvasni alig tud valamit. Ijesztő mérvben szaporodik az analfabéták száma is, akik azonban rendszerint árvaságra jutott gyermekek.

A tanulásra szánt órák száma nyolc, melyből négy jut a közismereti tárgyra, három óra rajzolásra, egy pedig vallástaura.

Elegendő-e ez arra, hogy a gyermekekkel megfelelő eredményt tudjunk elérni? A felelet erre az, hogy igenis elegendő; a baj csak az, hogy rendetlenül látogatják a tanulókat az iskolát.

Az iskolai szervezet ugyanis megengedi a mestereknek, hogy országos vásárok alkalmával, vidékre elvállalt munka esetén stb. tanulóikat a tanítási óráktól visszatartsák. Nagy baj tehát, hogy eme szabadságukkal nemcsak gyakran élnek, hanem vissza is élnek, ugyannyira, hogy némelyik iparos valóságos mestere az ily külföldi kibúvókkal előhozakodó mentések megszerkesztésének. Az inas iskolai mulasztásait ugyanis a mester igazolvánnyal tartozik megokolni. Diszes gyűjteményt lehetne ezekből albumba szedni.

Ime egy példány! Vasárnap délelőtt tíz órakor, midőn javában rajzolnak a többiek, egy inással az utcán találkozunk, kis ütés végett rétestésztafallal ballag a pékhez. Látszik rajta, hogy a találkozás nincsen inyére, mert a fejét erősen lehorgaszta és merően néz a földre. Ha mindezt nem a saját szemünkkel látnók, akkor egészen jól festene a mánap beküldött *igazolvány*, (?) mely a legkomolyabban arról szól, hogy a háziteendőkkel elhalmozott inas: „*Menyasszonynak sürgősen cipőket vitt a vidékre*”. Nagyszerű! Tehát miért mulasztottál tegnap?! Kérem, benne van az igazolványban. De én töled akarom hallani! *Menyasszonynak sürgősen* stb. Most mondd meg, hogy *hová?* Ha szabad kérdeznem . . . Kérem, Csejköbe. Helyes. Most fogjuk az *igazolványt* és átmegyünk vele a *másik* osztályba. Melyitek tudja, hogy hol lakik X úr? Többen jelentkeznek. Menj hozzá és mondd meg neki, hogy kéretem, legyen szives ráírni az *igazolványra* azt is, hogy *hová* vitt az inasa cipőket. A válasz ez volt: „*Ladányba!*”

Nagyon vétkesnek azonban, ha a szép számmal található és tisztelőtreméltó

T Á R C A.

Két kérés.

I.

Megkértem egy barna kis lányt,
Órízze szívemet,
Oly jó helye, mint ő nála,
Senkinél nem lehet.

Nem viselte jól a goudját,
Hej! össze is tépte,
Kicsi kis lány a modot
Adhatod most érte!

II.

Megkértem egy barna kis lányt
Egy nagy szívességre:
Ne legyen már oly kegyetlen
S lágyuljon meg végre.

Mosolyogjon csak egyszer is
Legalább én reám,
Hogy aztán szemfedőmet
Megvarrhassa anyám!

Jrdger Ernő.

A munka koronája: az Isten áldása.

Irtá: Jaross Ferenc.

Az elmúlt nagy vakációban egyik földink, aki már 30 év óta távol van tőlünk, de néha-néha ellátogat haza is s az idegenben melegen érdeklődik városunk haladására és eseményei iránt, — azon kérdéssel fordult hozzám, hogy azt az utcát, amelyben je-

lenleg lakom, miért és kiről hívják *Sebestyén-utcának*?

Ismervén utcáink újabb elnevezésének történetét, megmagyaráztam neki, hogy az a férfiú, akiről ez az utca a nevét kapta, nem volt híres hadvezér, hogy mint ilyen babérokat szerezhetett volna a csaták zajában, — 1848 előtt katona volt ugyan, de a káplárságnál nem vitte magasabbra. A politika színterén sem szerepelt, — a tudományok egyetlenegy ágát sem művelte, mert mindezekhez nem értett. Csak egyet tudott, de ezt azután jól és alaposan tudta: tisztességesen dolgozva, becsületben élni.

Kérges kezével végzett erős munkája, amelyet mint egyszerű *csizmadia* a tőke mellett, a háromlábú széken ülve teljesített és polgári erényei tették *Sebestyén* Lőrincet méltóvá arra, hogy Léva város képviselő-testülete róla neveste el azon utcát, amelyben évtizedeken át a legnagyobb szorgalommal folytatta mesterségét és példás életével érdemessé vált polgártársainak őszinte tisztelőtére.

Sebestyén első sorban igen kiváló iparos volt. Az ő kezéből kerültek ki a 30—40 év előtt divatos szép piros, ráncos-szárú, csikorgós csizmák, amelyekről annak idején több nótát is daloltak országsejerte. Ezekből a következő háromra emlékezem:

Amig engem szeretél:
Piros csizmat viseltél;
De mióta nem szerets:
Feketét sem viselhetsz.

Nincs edesebb, nincs edesebb a hevesi dinnyénél,
Nincs kényesebb, nincs kényesebb az alföldi legénynél.
Van is annak magasarkú, ráncos-szárú csizmája,
Hej, kap is az lányt, hej, kap is az lányt a maga falujában!

Az én csizmam csikorgós, csikorgós, csikorgós,
Tegnap vette a csikós, hej a csikós, a csikós.
Ha még egyet ilyet, olyat, ilyet, olyat, olyat vesz.
Két csikorgós csizmam lesz, ha vesz!

De meg is becsülték a Sebestyén keze munkáját. Legnagyobb kelete volt az ő csizmáinak. Ő volt az uri osztálynak legkedveltebb csizmadijája. Mert akkor bizony még az urak is borjúbőr vagy vikszlédert csizmat viseltek. A mai időben divatos bock-, sevrő-, lak- és más-e fajta, sárga, zöld, barna s egyéb színű bécsi, karlsbádi vagy nem tudom miféle külföldi cipővel úgy jártak volna, mint én, amikor 1870-ben Léván elfoglaltam tanítói állásomat.

Estergomban, az ott töltött két év alatt, amíg a képezdét végeztem, teljesen elszoktam a nagy sártól. Itthon azonban nem birtam megbarátkozni a csizmával. Cipőt viseltem s azt, ha az idő esős volt, kalocsnyiba bujtattam.

November elején — egy hétig tartó bőséges eső után — a *Szurgyikból* kellett temetnünk. Szurgyiknak nevezték akkor a Berossényi-utcának a Vágóhid felé terjedő oldalát.

Temetés előtt bementem a káplánhoz, aki tetőtől-talpig végig nézett rajtam és a

kivételekről egy két szóval meg nem emlékezünk.

Vannak oly kiváló és derék iparosaink is, akiknek inasai mintaszzerű pontossággal látogatják az iskolát. Talán főösleges is említeni, hogy ezen okosan gondolkodó, tekintélyes iparosoknak az inasai az iskolában is többnyire kiváló előmenetelt tanúsítanak.

Jövőre nemcsak a felügyelő-bizottság elé terjesztett évi jelentésében, hanem itt, a becses lap hasábjain is lelkiismeretesen beszámolok inasaink iskolalátogatásáról. Amint névszerint felsorolom a példányszerű pontossággal járó inasok gazdáinak neveit, éppen úgy nem hallgatom el azokét sem, akik a főnnebb említett kategóriába tartoznak.

Ha tisztos iparosokból álló társaságban, beszélgetés közben és bizalmasan kérdezi az ember: „Uram! Mondják meg, kérem, egész őszintén, nincsenek önök meggyőződve arról, hogy az az iskola nagy hasznára van annak a tanulatlan inasnak? Nem látják be, hogy még az a nagyon csekélyke ismeret is elpárologna az inasok fejből, melyet az elemi iskolában szereztek, ha mi nem foglalkoznánk velük“? Erre 100 közül 99 azt fogja mondani: „Ugyan kérem, hisz vakoknak kellene lennünk, ha mi ezt be nem látnók; mi nagyon jól tudjuk azt, hogy az iskola nagy hasznára van az inasnak; beismerjük, hogy az urak sokat fáradságot vélik, hogy annak, amit az iskolában elsajátítanak, az életben is igen nagy hasznát veszik, de hát, kérem szeretettel, azért ruházom, azért etetem én azt az inast, hogy iskolába járassam, hisz' akkor én nagyon kevés hasznát veszem neki, akkor én ráfizetek, stb. stb“.

Sajnos, hogy iparosaink nagy része még mindig így gondolkodik, az inasoktatás nem csekély hátrányára. Ellenérvül azt is felhozzák, hogy az inas az iskolában, többek társaságában lévén, egyik a másiktól tanulja el a pajkosságot, a csintalanságot.

Hát e kis sértő állítás. Az inas már többnyire természeténél fogva nagy hajlandósággal bír a tulajdonságokra. Ezekről az inas ösidőktől fogva felismerhető. Az iskola tőle telhetőleg nyes, farag rajta, azt azonban senki sem kívánhatja tőltünk, hogy e szokást, mely második természetévé vált, gyökerestől kiirtauk belőle.

lábaimra mutatva, mosolygó arccal így szolt hozzám:

— Kedves öcsém! A Szurgyikba így akar ön temetésére menni? No, jót állók érte, hogy a kalocsnyiját nem fogja hazahozni!

Igaza volt. Már odafelé is sok bajt okozott. Lépten-nyomon lekivánczolt a lábamról. De amikor a halottas házat elhagytuk és a menet szokás szerint az utca közepén haladt, — alig tettem 50 lépést, a jobb lábam felől erős cuppanást hallok s utána érzem, hogy a kalocsnyit lemaradt a lábamról, a nagy sár s az utánunk jövők egy pillanat alatt úgy eltűntették, hogy a helyét sem láthattam. 20—25 lépéssel tovább ugyanaz történt párjával is s én most már mezitláb, akarom mondani, nyári cipőben gyúrtam a sarat a városom végig a temetőbe és vissza. Mire hazaértem, a cipőm is úgy tönkre volt téve, hogy bicsakkal kellett lefejtetni a lábamról.

Kettős káromon okulva, másnap Sebestyén bátyához siettem és csináltattam nála egy pár csizmát, amely azután fittyet hányt még a tabáni híres sárnak is. Ez a csizma olyan tartós volt, hogy 3 év alatt csak egyszer talpaltattam meg.

De nemcsak a város külső utcái voltak akkor rondák. Bizony piszkos volt a belső város is. A piac egyes helyein térdig gázoltak a lovak a latyakban. Ott történt meg az a nem mindennapi dolog, hogy Kubának

Szegény inas! Mily szármalmas alakká kellene vedlened, ha még az Istenadta humort is kiölnék belőled. Inas, üres a...! Ez bizonyára nem mai keletű szálló íge. Éhes is, rongyos is, hozzá még nem mindig tisztá; az ütlegekből is csak kijut néha s mégis, mit művel, ha kilép az utcára? Dalol, füttyöl, kiabál, ugrál és cigánykereket vet. Ez tehát úgy volt régente és így is marad. Rosszindulatu és vétségzsámba menő dolgok azonban csakis elvéte és nagyon ritkán fordulnak elő. Az ilyesmi iránt körülkelhetlen szigorral járunk el.

Végül megemlítjük, hogy iparos-tanonc-iskolánkra ugy a multban, mint jelenben, kettős feladat vár.

Nemcsak tanítja és neveli a jelenleg is 250 létszámból álló inas-sereget, hanem magyarosítja is őket. E fontos kulturmissziót pedig már 25 év óta gyakorolja. A 250 inas közül 94 nem magyarajku Sajnos, többen akadnak közülük, kik egy szót sem beszélnek magyarul. Örvendetes tény azonban, hogy a környékbeli tót községekből ideözönlő fiukkal igen szép eredményt értek el vidéki kollégáink. Még azok is, akik semmiképen sem beszéltek, vagy értik nyelvünket, egy év leforgása alatt már magyarokká lesznek.

Városunk áldozatkész polgársága, mint iskolafőntartó, sokban hozzájárul ahhoz, hogy inasaink oktatása a lehetőségig eredményes legyen, amennyiben a szegényebb sorsu tanulókat ingyen tanszerekkel látja el. Vajha azok is jóakarot tanúsítanának és az inasok oktatásában a tanítóknak segédkezet nyújtanának, akik e tekintetben legtöbbit tehetnek, az — iparos-mesterek.

Ghmessy János.

Különfélék.

— **Közyűlés.** Léva város képviselő-testülete folyó hó 19-én rendkívüli közyűlést tartott. A tárgysorozat előtt **Holló Sándor** kérdést intézett a polgármesterhez az ev. egyház részére temetőnek átengedett területet illetőleg. Megállapították, hogy a temető-nagyobbítás nem a temető mellett levő lucernással történik, hanem a temető előtt, a ref. temetőből átengedett

Jánosnak kerekereke alkalmazott, ide-oda szállítható mézszárszéke egy erős téli éjszakán úgy befagyott a sűrű tapasztékba, hogy tavaszig 6 ökörrrel sem bírták onnan kimotozítani. Recsegett, ropogott, amikor bolygatták, de nem mozdult a helyéről. Vásárok alkalmával a kereskedők és mesteremberek fadarabokra fektetett deszkákból készített utat a sátréikhoz s ezeknek alját vastagon bealmozták szalmával.

A veiem egykoruak bizonyára emlékezni fognak még arra, hogy amikor a hengermalom helyén a régi, négy köre örlő malom állott, — a Szepesi-utca felől a hid előtt őszkor és tavaszkor olyan mély kátyúk voltak, hogy azokban hetivásárok napjain a gabonával megrakott szekerek kerekerei sokszor pozdorjává törtek, az istrángok szakadtak és a gazdák a legtöbb szekeret csak úgy tudták a hidra felvontatni, ha 4—6 lovat fogtak össze.

Sebestyénnel a mesterségben csak **Császár István** versenyzett, aki egy utcában lakott ve'e s arról volt nevezetes, hogy a természet még nagyobb szakállal áldotta meg, mint Sebestyént. De abban mind a ketten megegyeztek, hogy majdnem térdig erős szakállukat nem mutogatták, hanem a mellényük alá rejtve viselték.

Sebestyén vallásos, szerény, békeszerető, jólelkű és emellett a közügyek iránt is érdeklődő ember volt.

Egész életében nem volt haragosa; de

részsel. A polgármester kijelenti, hogy az ügyben tanulmányozása után a kívánalomnak megfelelőleg fog intézkedni. Ugyancsak **Holló Sándor** kívánja, hogy a felépült munkaházak mellett árnyékszékeket is állítsanak fel. A polgármester ezt is kólátásba helyezi. A közyűlés tudomásul veszi, hogy úgy a vidéki színházak főfelügyelője, gróf **Festetich Andor**, mint a megye főispánja, br. **Kürthy Lajos**, a színházi segélyt illetőleg megígérték támogatásukat. Az ujonnan megváasztott városi főjegyző részére aug. 1-től a fizetést és lakásbért folyósította. Tudomásul vette a közyűlés, hogy néhai **Sós Jánosné** a városi szegényeknek 50 K-t hagyományozott. A kecskeméti földrendés által sujtott karosultak részére 200 K segélyt adományozott a város. Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy Bars megye törvényhatósági bizottsága további 10 évre, évi 4000 K-t megazavazott a városi laktanya alapja javára és elhatározta, hogy újabb segélyért folyamodik, mert az a szükásglet fedezésére elenyészőleg csekély. Kimondotta a közyűlés, hogy kérvényt ad be a honvédelmi miniszterhez, amelyben Léva székhelyei egy külön honvédező felállítását kéri Bars-és Hontvármegyék részére. A szálloda, színház és bérház építési költségeinek pótlására 130000 K, a **Fertikó József** és neje bérlők berendezése megvételére 70000 K kölcsönre vonatkozó kötelezvényt felolvaszták és nagy szótöbbséggel elfogadták. A **Márkli-féle** 50 holdnyi szántóföld megvételére vonatkozó indítványt, a főgimnáziumi játszótér ügyét, a lévai uradalom uszodájának megvételére vonatkozó ajánlatot, **Bajthay Jánosné** és **Melk József**, **Schwarz Bernáttól** megvett utca-részlet vételi ügyét, nemkülönben özv. **Tóth Jánosné** örökösének házaladási ajánlatát az aug. 19-iki közyűlésre tüzte ki a képviselőtestület. A bérkocsi iparról szóló szabályrendelet 9. §-t, mely a viteldijakat szabja meg, módosította a közyűlés. A viteldijakat méltányosan felemelte. Az 1912-iki évi közei közmunka mérve a mult évi szerint átlapitatott meg. **Petőfi Lajos** lévai illetőségű megtagadták. **Tóth Sándor** főgimn. igazgató kérelmét kiadta a közyűlés az előadónak, hogy tüzetes vizsgálat után jelentést tegyen a közyűlésnek. **Birtha József** kérvényére, melyben egy felállítandó

ő sem haragudott soha senkire. Azt tartották róla, hogy annyi epéje sincs, mint egy galambnak.

Ha valami bosszantotta, a legnagyobb kifakadása ez volt: **Ej! Kutya-fékom** teremtette! A káromkodást nem ismerte. **Sértő**, **becsmérlő**, **kétértelmű** vagy **gúnyos** szavakat nem használt. Ha valakit beczeni akart, kedveskedésből **lurkónak** nevezte. Tisztelettel viseltetett úgy a magasabb, mint a vele egy állásban levőkkel és megbecsülte még a legszegényebb embert is.

Szorgalma és munkaszeretete mellett jó módra tett szert úgy, hogy mikor megvált a mesterségétől, becsülettel szerzett vagyonából tisztességesen meg tudott élni.

Nyugalomba vonulása után időközönként az volt a kedves foglalkozása, hogy a Lévára érkezett kvestáló barátokat szívesen magához fogadta teljes ellátásra s napokon át díjtalanul kalauzolta az utcákban házról-házra, — a szőlőhegyeken hajlékról hajlékra olyan helyekre, ahol klastromjuk számára adományt kaptak.

Egyszerűségét és az emberek iránt való jóindulatát jellemzi a következő eset, amely közte és közöttem történt meg.

Az 1879. évi népszámlálás alkalmával nekem jutott a városnak azor része, ahol **Sebestyén** lakott. Déllelőtt 10 óra tájban kerültem házához. Nagy tisztességgel fogadott. A telegése a vakablakból sietve előkerítette a füstölt szalonnát és a kenyeret,

új ovodához 1100 K évi segélyt kért, a közgyűlés 12 szóval 11 ellenében a segélyt lélekszám arányban (mintegy 400 K-t) 12 évre szavazta meg. Egyhangú határozattal kimondotta a közgyűlés, hogy a lévai irg. nővérek intézetében felállítandó 1 éves női kereskedelmi tanfolyamra 10 évre évi 1500 K-t adományos. A polgári fiúiskola létesítése érdekében teendő lépések megtételére a polgármester elnökelete alatt Holló Sándor, Bándy Endre, Báthy László, dr. Frommer Ignác városi képviselőket küldötte ki. A városunkban felállítandó tüdőbetegeket gondozó intézet felszerelésére 1000 K-t, a fenntartásához 5 évre, évi 500 K-t. szavazott meg, asszal a kikötéssel, hogy ez az összeg elsősorban a helybeli tüdőbetegek lakásának fertőtlenítésére fordíttassék.

— **Mutáció.** A kegyes-tanítórend kormánya a jövő iskolai évre főgimnáziumunk tanári karában a következő változtatást eszközölte: Csóti Márk Veszprémben, Pap János Nagykárolyba helyeztettek át. Lévárára jönek: Néder Gyula Veszprémből és Vándor József Privigyéről. — A tavaszi tanároktól busgó működésükért ősszinte elismerésünk nyilvánítása mellett bucsút véve, — melegen öhajtuk, hogy az új állomásukon is leljék fel kedves otthonukat. Az érkező tanárokat szívesen üdvözljük körünkben.

— **A „Sportegylet” mulatsága.** A „Lévai Sportegylet” új helyiségének felavatása f. hó 15-én egy teljesen sikerült szép mulatság keretében folyt le. A szépen felkészített csarnok és ligeti sétány szép számú, előkelő közönséget vonzott oda. A rendezőség széleskörű gondolkodását dicseéri az alábbi élvezetes kabaréműsor, melyben a közönség a sportcsarnokban rendezett társas vacsora közben gyönyörködhetett. A konferenciát szerepelt ifjú Medveczky Károly vitte, ki szellemességében az egész est folyamán kifogyhatlan volt. Az első programszakot egy ügyesen összeállított „Simfonia” képezte, melyben Belcsák László, Medveczky Etta, Mica, Böszö, Kern Lórika, Manda, Schöpflin Maca, Hetzer Dóra, urleányok, valamint ifj. Medveczky Károly, Huberth István, Pál, Hetzer Adi, Géza, és Bittó Zoltán urak működtek közre. Ezt követte Medveczky Mica urleány „Bal előtt” című, heroien előadott monológja. Majd Bittó Zoltán énekel néhány kupit,

utána Hetzer Dóra urleány szavalt néhány bájos kis költeményt. Végezetül ismét Bittó Zoltán szerepelt, előadva egy lelmes spanyol táncot. A kabaré után asztalt bontottak; a fiatalok tánca perdült, mely lankadatlan jókedvben mindaddig tartott, míg az indiákrét nap jó magára felszökött és a mulató közönség egy minden ízében sikerül, kedves mulatság emlékével hazatért. A szép sportestély rendezésért az ott résztvett közönség asztaltal közönséggel adózik a Sport egylet elnökének és alelnökének, Bittó Gyula úrnagynak és dr. Balogh Jenő ezredorvosnak. A hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Boleman Vilmosné, Berkó Istvánné, Soós Jánosné, Gyenes Lászlóné, Braunnüller Sándorné, Medveczky Sándorné, Balogh Jenőné, Belcsák Lászlóné, Faragó Samuné, Henyei Elekne, dr. Weiszor Károlyné (Hannoverből), Hetzer Adolfné, Bergmann Adolfné, Belcsák Béliáné, Karafiát Mária, dr. Medveczky Károlyné, Árvai Józsefné, Bittó Gyuláné, özv. Gyenes Józsefné, Halassi Kálmánné (Varsányból). Leányok: Medveczky Etuska, Kern Lórika, Schöpflin Maca, Belcsák Ilonka, Novotny Margit, Novotny Ilonka, Belcsák Anónia, Hetzer Dóra, Möhl Mimi, Braunmüller Klára, Medveczky Mici, Mailáth Margit, Leidenfrost Ida, Karafiát Böszöke, Szirányi Ilonka, Medveczky Böszöke, Kern Margit, Árvay Mica, Gyenes Sárka, Halassy Mici és Ducó (Varsányból).

— **Eljegyzés.** Szabert Ferenc m. kir. honvédhadnagy gazdasági tiszt a napokban váltott jegyet *Halassy Mici*vel *Halassy Kálmán* nyug. tanár és honvársányi földbirtokos kedves leányával. — Boldog megelégedés kísérelje az új frigyet.

— **Régiség-muzeum Garamszentbenedeken.** A kuruc-labanc hadjáratok országotunk gócpontján, a kies fekvésű Garamszentbenedeken a muzeumok országos felügyelő-bizottságának kezdeményezésére és az esztergomi főkapitán hozzájárulásával, értesítésünk szerint, régiségtani muzeumot fognak létesíteni, hogy megmentsek, ami még megmenthető az elmúlt századok dicső és szomorú emlékeiből. Ez új muzeum bizonyára csak emeli fogja Garamszentbenedek és vidékének érdekességét.

— **A F. M. K. E. gyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület Középponti igazgató-választáson a hó 29-én,

— Szó sincs megbántásról! De ha megbántott volna is, kedves urambátyám, eser örömmel megbocsátok. És két kézzel szorongattam meg felém nyújtott jobbját.

A Mindenható is szerette őt, mert megáldotta annyi földi jóval, amennyire annak a szerény embernek szüksége volt a azonfelül még hosszú életet is adott neki. 1877-ben ülte meg aranylakodalmát, amely alkalommal rokoni és tisztelői bőven elhalmozták őt szeretetük és tisztelőiük számos jelével.

Meghalt 1881-ben, július 17-én 81 éves korában. Elhunytá városszerte ősszinte részvétet keltett és a lakosság százai kísérték koporsóját az örök nyugalom helyére.

20 év előtt városunk számos utcájának — így a többi között a mai Sebestyén-utcának, amely a Deák Ferenc- és Klapka-utcák alsó végét köti össze — nem is volt neve. Azelőtt utcáink közül a Teleki-utcának Fogadó-, a Honvéd-utcának Fizekas-, az Arok-utcának Béka-, a Damjanich-utcának Kangyi-, — a Mártonfi-utcának Szappanos-, a Szepesti-utcának egyenes-, a Botka-utcának Görbe-malom-, a Kálnai-utcának Cigány-, a Klapka-utcának Rozmaring-, a Balassa-utcának Rózsa-, a Kossuth-utcának Háromszív-, a majorba vezető László-utcának Sörház-utca volt a neve, mert 50 évnek előtte a majorban még sört is főztek; — a Dobó-utcat Polyák-utcának hívták — hihetőleg azért, mert lakosait a várnak egyik ura, Ester,

délután 3 órakor, Nyitrán, a vármegyeházban tartja évnegyedes gyűlését, amelynek napirendjére a többi között a folyó évben Léván megtartandó rendes közgyűlés határnapjának megállapítása is fel van véve.

— **Betörés a plébánián.** E hó 14-én, mult szombaton, ejjei vámai gonosztevő álkulccsal behatolt a plébánia folyosójára és onnan a prépost iródját is kinyitván, vésővel felkészítette az íróasztal fiókjait s azokból négyezer korona értéket meghaladó, többnyire egyházi arany-ézüst ékszereket, amelyek igen-igen kedves emlékek voltak — és készpénzt is elrabolt. A betörést csak reggel vették észre. A rendőrség a csendőrök által támogatva azonnal megindította a legerélyesebb nyomozást, de a tettest még a mai napig sem sikerült kézrekeríteni.

— **Diákok a katonai gyakorlatokon.** A hadügyminiszter, mint a lapok írják, rendeletet adott ki, amelyben megengedi, hogy szeptembertől kezdve a középiskolák és felsőbb tanintézetek növendékei jelen lehessenek a katonai gyakorlatokon. A diákok egy-egy tiszt vezetésével testületileg vesznek részt a gyakorlatokon és a tisztek magyarázata lehetővé teszi nekik, hogy a legaprókezesabban megismerkedjenek a hadsereg szellemével és elsajátítsák a katonai rendtartást.

— **Ipartestületek a kisipari szubvenciokról.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége most terjesztette fel a kereskedelmi miniszteriumhoz a kisipari szubvenciokról beszerzett ipartestületi véleményeket. A fölterjesztés ismerteti a beérkezett vélemények lényegét és kiemeli, hogy azok a tapasztalatok, amelyeket egyes iparosok és ipari intézmények a gépszegek megfigyelése terén szereztek, nagyobb részükben amellett szólnak, hogy a gépszegek bevált iparfejlesztési tényezők tekinthetők. De rámutat arra is, hogy egyetemes hatásu, az iparos-osztály nagyobb köréit átfogó megkezdés nem valthat be, mert ahoz, hogy minden arra utalt jóra való iparos részesülhessen belőle, nem elegendők a rendelkezésre álló állami gépek. Ezért abban a rövid teltelen foglaltja össze álláspontját, hogy ingyenes gépszeget csak új iparcikkeket előállító kisiparos kapjon, részletfizetésre azonban mindazok, akiknek erkölcsi megbízhatóságát az illetékes ipari testület igazolja. A végén kiemeli a fölterjesztés, hogy

házy Miklós 1776-ban mint hűbéreseket Lengyelországból telepítette oda. — A Rákóczi-, Meső-, Rét- és Berossényi-utcaikat együttvéve Tabánnak neveztek.

Városunk képviselőtestülete 1889-ben elhatározván, hogy az összes utcák és terek megfelelő elnevezést kapjanak, — ezen munkálat elkészítésére — dr. Brach Ferenc, főorvos, Medveczky Sándor gyógyszerész és Kónya József rendőrkapitány személyében — háromtagú bizottságot küldött ki. Mivel ez a bizottság munkálatában azon utcahoz ért, amelyben egysor Sebestyén lakott, dr. Brach Ferenc rövid gondolkodás után így szót társaihoz:

— Uraim! Itt töltötte el hosszú és példás életét városunk egy derék polgára, Sebestyén Lőrino; ha nincs ellenvetésük, nevezzük azt el róla *Sebestyén-utcának*.

Úgy a bizottság, mint a város képviselőtestülete készséggel hozzájárult a főorvos által tett javaslatához. Eszel jutalmazván meg a boldogult egyszerű csizmadiának kiváló polgári erényeit.

Városunk képviselőtestületének fentjelzett határozata fényes bizonyítéka annak, hogy ma már nem akad ember, aki kicseinylen vagy lenézné az iparost s annak munkáját. Hiszen iparosok nélkül lehetetlen volna az élet. Minden, ami van, ő általuk lesz használhatóvá, az életnek és boldogságnak eszközvé. A régen mult századok azon hagyománya, hogy a kerges kezét

ő pedig a terített asztalra helyezte a szederpálinkát s melléje két kis poharat s mindazokat a legszivesebb vendégsszeretettel kínálhatta. Hogy sértve ne értesse magát, helyet foglaltam asztalánál és elfogadtam a tis órait. Beszélgetés közben elmondotta, hogy ismerte édes atyámat, aki jó barátja volt s hogy engem is nagyon szeret s éppen ezért nem tudja megérteni, hogy miért csaptam fel én is *financnak*.

Csodálkova néztem rá s kérdém tőle: — De bátya! Miért nevez engem *financnak*.

— Hát bis' édes öcsém, ez az egész összeírás, amit maguk csinálnak, csak arra való, hogy abból új adót szószanak a szegény emberek nyakába. Hej! pedig már úgy is sokat fizet a nép!

Hasztalan volt minden érvelésem, amelyet okoskodása ellen felhoztam. Csak a fejét csóválta, de véleményét megdönteni nem engedte.

A népszámlálás után körülbelül egy év múlva találkoztam vele s mert ezen idő alatt nem állott be adóemelés, — a találkozásnál barátságosan megveregette a vállamat s így szólt:

— No, kedves öcsém, lurkó, beismerem, hogy az összeírások magának volt igazsa.

— Hát most már elhiszi, hogy akkor nem voltam *financ*? Kérdém tőle.

— Elhiszem — felelte ő — s arra kérem, hogy bocsásson meg, ha akkor megbántottam!

az iparoktatás mélyítése és kiterjesztése, az ipari közintézmények megerősítése, a kisipari terhek csökkentése több eredményre nyújt kilátást, mint a külkereskedelmi mérleg megjavítása. Ha százezer iparos-család megélhetését egy-két százszázalékkal tesszük könnyebbé, akkor többet lendítünk a kisipar ügyén, mintha ötszáz iparos vagyoni helyzetét javítjuk meg és egy millió koronával csökkentjük az ipari cikkek behozatalát.

— **Nyári mulatság.** A lévai iparos olvasókör augusztus hó 6-án a Szakmáry-téle kertben saját házalapja iavára nyári mulatságot rendez. Belépő díj személyjegy 1 kor. családjegy 2 K. A mulatság 5 órakor vési kezdetét.

— **Népiszkolai könyvtárak.** A vallás- és közokt. miniszter legközelebbi rendelettel intézett az összes kir. tanfelügyelőségekhez, mely szerint a Népiszkolai Ifjúsági Könyvtárak megfelelő típusát a Könyvtárak Alkalmi Egyesületétől minden községi és hitfelekezeti iskolák, amelyek népiszkolai ifjúsági könyvtárral még nem rendelkeznek, az állami elemi iskolákhoz hasonlóan az 50 filléres beiratai díjakból egybegyűlt összeg terhére 6 évi törlesztésre megrendelhetik. Felhivattak a kir. tanfelügyelők arra, hassanak oda, hogy a népoktatási törvény szellemének megfelelően a hazafias erkölcsi oktatás és az általános ismeretterjesztés szempontjából igen alkalmas és hasznos ifjúsági könyvtárak minél több iskola részére beszereztesse.

— **Halálozás** A zólyomvármegyei Radványból vetük a gyászhirot, hogy ott özv. *Udvardy Zsigmondné*, szül. *Radvánszky Erzsébet*, nehai Udvardy Zsigmond hontvármegyei földbirtokos és főszolgabíró neje, — folyó hó 15-én életének 75-ik évében meghalt.

— **Jó buzatermés vármegyénkben.** A földmívelésügyi miniszternek e napokban kiadott terméjelentése öröndetes hírt ad. A jelentés szerint az idén a buzatermés csaknem ugyanakkorának ígérkezik, mint a tavalyi. A múlt évi buzatermés ugyanis 46 millió 185,023 q volt. A hivatalos becslés pedig az ideit 46 millió 170,500 q-ra taksálja. Az országos átlagot, azaz kat. holdankint 7-96 métermázsát meghaladó, tehát a legjobb termés összesen 23 vármegyében várható, melyek között a mi vár-

nem szívesen szorongatjuk, ma már mesebeszéd. Birony ma büszke lehet arra a kérésre kére minden ember, hogyha a munkának nyoma az. És nemcsak Amerikában, de nálunk is a közbecsülés tisztességében részvétül és lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy az iparosvilág kiváló emberei a közélet kitűnőségei közé emelkedtek, akiket életükben a legnagyobb tisztelet környez; haláluk után pedig büszkén emlegetjük neveiket.

Ilyen jeles férfaink a sok közül: Vidats István, Ganz Ábrahám, Szentpétery József, Szilágyi István, Csepregi János, Jungfer Gyula, Rajka Péter, Kostyái Ádám, Bakai Nándor, Valeró Antal, Walsér Ferenc, Zsolnay Vilmos, Thék Endre stb., akik mint egyszerű iparosok kezdették meg pályájukat; de kitartó szorgalmukkal párosult vasakarát és folytonos tanulással mellett anynyira haladtak szakmájukban, hogy munkáikkal nemcsak itthon, hanem a külföld legműveltebb országaiban is hírnevet és dicsőséget szerettek úgy maguknak, mint a magyar iparnak.

Ezekről vegyének példát s ezeknek nyomdokain haladjanak a mi iparosaink s akkor nemcsak ők lesznek boldogok, de munkájuk által felvirágszik hasánk ipara és rajtuk is teljesezni fog ama szép mondás, hogy: a munka koronája: az Isten áldása!

megyénk holdankint 8-56 métermázsával a harmadik helyen áll.

— **Nagy erdőgés.** Selmeczbányáról jelentik, hogy *Hodrusbánya* mellett az állam tulajdonát képező erdő csütörtökön délután két óra óta lángokban áll. A tűz lokalizálására a selmeczbányai és a környékben levő összes tűzoltóságok kivonultak. Emberélet nem pusztult el. Az anyagi kár igen jelentékeny.

— **A segéd nem áll gazdai hatalom alatt.** A közigazgatási bíróság egy felemlült eset alkalmából legközelebb kimondotta, hogy a kereskedő- és iparoságdek nem állanak gazdai hatalom alatt. A törvényes feltételek fenforgása esetén a községi választók névjegyzékébe is felveendő.

— **Uj szer a tüdővész ellen.** A lapok már számtalanszor hoztak hírt arról, hogy egyes orvosok és vegyészek feltalálták a tüdővész elleni szert; de — sajnos — a sok szer közül még eddig egy sem vált be. Legutóbb Berlinből jelentik, hogy ott egy új tüdővészellenes szerrel folytatnak kísérletet. Az új szer albumosea-mentes tuberkulin s a neve *altuberkulin*. Az eddigi kísérletek eredménye szerint az új szer állítólag kitűnő hatása és semmiféle káros mellékhatása nincs.

— **Szeszélyes időjárás.** Mialatt Európá középső részeiben mindenütt nagy hőség uralkodott a múlt napokban, addig egész Észak-Olaszország felett igen hűvös időjárás következett be és az átlagos hőmérséklet nappal 10 fok és éjszaka annál is alacsonyabb volt. Rómából azt írják, hogy az Apennineken és Bologna környékén nagy mennyiségű hó esett, az adriai partok mentén pedig e hó 18-án erős vihar volt, amely jelentékeny károkat okozott. Veleceben szintén hűvös volt az időjárás.

— **Középiszkolai tanárok nyugdíjazása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium — mint értesülünk — bizalmas rendelettel intézett a tankerületi főigazgató-ságokhoz, hogy szólítsák fel a harminc éven túl szolgáló és rokkant tanárokat, hogy kerjék szabadságoltatásukat, amelyet azután a nyugdíjazás követ. Így több száz tanári állás fog megüresedni, amelyet még augusztusban be fognak tölteni friss erőkkel. Az intézkedés, amely a nyugdíjalapot néhány százezer koronával fogja megterhelni, sok olyan tanárt ér, akik még továbbra is szolgáltak volna. A rendelet az érdekelte tanárok körében nagy izgalmat keltett.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter *Széki* Ferenc aranyosmaróti kir. törvényszéki fogházfelügyelőt ugyanilyen minőségben a szilahi kir. törvényszéki fogházhoz helyezte át.

— **Eljegyzés.** *Boldis* Gyula városunk szülőte, csásári kántortanító, Nyilason eljegyezte *Wagner* Géza uradalmi erdész kedves leányát, *Margitot*.

— **A tanérok fegyvergyakorlata.** A honvédelmi miniszter a nyilvános vagy nyilvánossággal felruházott tanérok fegyvergyakorlata tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet szerint azok a tanérfiak, akik tartalékos-tiszti (tisztviselői) tisztjelölti s ehhez hasonló rangfokozattal bírnak, a fegyver- és szolgálati gyakorlatra csak az iskolai szünidők tartama alatt hivatkoz be. Ha ezek gyakorlatukat akként kívánják teljesíteni, hogy az augusztus hó közepétől szeptember hó végéig tartó zárógyakorlatokon résztvehesenek, az illető iskolaigazgatók hivatottak arra, hogy a behívandó egyén csapatparancsnokságánál irasbeli javaslattal közbenjárjanak. Az ily egyének a gyakorlat befejezése előtt a nem-tenyleges viszonyba vissza nem helyezhetők.

— **Meghívó.** *Kreutz* Gyula fűv. táncosnő a deakocsoport növendékeivel 1911. aug. 5. én (szombaton), kotilionnal és látványossági táncokkal egybekötött táncvizsgát tart, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Jegyek előre válthatók a színházteremben. Cigányzene, kezdete este 8 órakor. A látványossági táncokat, Márz József zongoramester úr kíséri. A felöltöttek esti csoportja táncvizsgája 1911. augusztus 6-án (vasárnap) kezdete 8 órakor. Cigányzene.

— **Néváltóztatások** *Bettelheim* lévai lakosnak, valamint *Jolán* nevű kiskorú gyermeknek családai nevének *Berényi*-re — és *Rósenvegy* Fülöp csiffári lakos, valamint *Erzsébet* nevű kiskorú gyermeke családai nevének *Orbán*-ra kért átváltóztatása belügy-miniszteri rendelettel megengedett.

— **Drágább lesz a pálinka is.** Ha az antikoholista törekvéseknek hasznára válik, akkor csak díszíthetjük azt a rendeletet, amely szerint — mint értesülünk — szeptember hó 1-től kezdve husz koronával felemelik a szesz hektoliterjét.

— **Pályázat hazai vincellériskolákba.** A földmívelésügyi miniszterium közölte a pozsonyi, egri, bihardioszegi és nagyenyedi vincellériskolába való felvételre vonatkozó pályázati hirdetést. A vincellériskolákba felvételnek 16 életévüket betöltött, népiszkolát végzett ép, erős növendékek, akik az iskolában lakást és ellátást kapnak. — Szegénysorsú pályázók díjmentesen és bizonyos kedvezmények élvezésével vétettek fel. Előnyben részesülnek azok, a kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, továbbá a szőlőművelők, pincekezelők, kertészek és kádárok fiai. A kérvényeket az illető iskolák igazgatórághoz aug. 15-éig lehet benyújtani.

Az egészség ésszerű ápolásánál a szabályos emésztésre kell a főszlyt helyezni. Erre a célra a legkiválóbb orvosok véleménye szerint kizárólag az évtizedek óta bevált **Ferencz József** keserűvíz használendő, mert kitűnő hatása abban nyilvánul, hogy kíméletes, úgyszólván természetes úton állítja helyre az emésztést. Három évökánál valódi **Ferencz József**-viz a reggeli előtt véve mindig a kívánt kelleme felfrissítő hatással jár. Kapható a gyógytárakban és ásványvizeztetekben.

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet.

A „Barsmegyei Tanítók Házá“-ra *Kántor* István és *Veidenhofer* Ida gyűjtő ivén adakoztak: *Nedecky* Vince főszolgabíró 20 kor., *Dr. Demény* Gyula 10 kor., *Dr. Grossmann* Henrik 10 kor., *Pollák* Zsigmond 10 kor., *Takarékfiók* 10 kor., *Prónay* Nándor 5 kor., *Dr. Oravetz* Kálmán 5 kor., *Dr. Kovács* P. 5 kor., *Dr. Adler* 5 kor., *Fischer* Miksa 6 kor., *Kósa* Andor 5 kor., *Vajda* Béla 5 kor., *Várady* Károly 4 kor., *Garami* Ármán 3 kor., *Svarba* István 3 kor., *Dr. Kovács* Gyula 3 kor., *Hiller* József 2 kor., *Nikora* József 2 kor., *Demény* Béla 2 kor., összesen: 114 korona. Fogadják a nemes szívű adakozók a jó, a nemes ügy nevében hálás köszönetünket.

Vámosladány, 1911. évi július 20.

Végh István,
elnök.

Deák Adolf,
főpénztáros.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1911. évi július hó 16-tól 1911. évi július hó 23-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Styevko András Pollák K.	leány	Margit
Sztribula József Vencenz E.	leány	Eszter
Lévai János Kovatsik Antónia	leány	Antónia
Fégl János Mayer Róza	leány	Anna
Safarik Mihály Nagy Kalalin	fiú	Mihály
Szencsey Kálmán Borcsányi I.	leány	Erzsébet

Szerkesztői üzenet.

P. L. Nagyöved. Olvastuk már az É. V.-ben.

Lévai piaciárak.

Rovatvesztő: Kónya József rendőrkapitány
 Buza m.-massánként 22 kor. — fill. —
 22 kor. 40 Kétszeres 17 kor. — fill. 17
 kor. 60 fill. — Rossz 16 kor. 80 fill. 17 kor.
 40 fill. — Arpa 18 kor. — fill. 19 kor.
 Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill.
 Kukorica 18 kor. — fill. 19 kor. — fi.
 — Lenese 24 kor. 40 fill. 25 kor. 40 fill. —
 Bab 20 kor — fill. 21 kor. — fill. — Kő-
 lés 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös ló-
 here termésétől arankamentes 168—174
 Vörös lóhere, kis aránkás 145—162 Vörös
 lóhere, nagy aránkás 110—120 Luczerna
 termésétől arankamentes 185—200 Lu-
 czerna, világos szemű aránkás 160—170

Nyilttér.

Gőzeke szántás.

Tisztelettel értesítem a gazda-közönséget,
 hogy gőzeke vállalatom ezuttal luszthatá-
 ron működik, s így nagyon előnyös felté-
 telek mellett bármily terjedelmű szántásokat
 elvállalok. Verő Sándor gazdasági gép-
 gyár érc- és vasöntődjé Nyitrán.

Császárfürdő. Budapesten Nyár,
 és téli gyógyhely a
 magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú
 kénese hévízü gyógyfürdő; modern beren-
 dezésű gőzfürdő, székelyes iszapfürdők.
 Iszapborogatások, uszodák, külső hőforrások és
 urak részére. Török-, kő- és márványfür-
 dők: hőg-, szénsavas- és villamosvízfür-
 dők. A fürdők kitűnő eredménnyel használ-
 tatnak főleg csuzos bántalmaknál és ideg-
 bajok ellen ivó kúra és légzőszervek hurutos
 eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes
 lakosztoba. Szolid kerelés, jutányos árak.
 Gyógy és zenedíj nincs. Prospektust ingyen
 és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Autogén hegyesztés.

Mindenféle fém, valamint tört gép
 alkatrészeket, öntvényeket stb. csakis
 Autogén forrasztással lehet gyorsan és
 pontosan végezteni.

Madarász Jónás lakatos mesternél
 Léva, Zugó utca 6.

Szivattyus kút

teljes felszereléssel 17 méter
 mélységre eladó. Ugyanott
 egy ülő gyermekkád jutá-
 nyosan eladó. Bővebbet Ma-
 darász Jónás lakatos mester,
 Léva Zúgó-utca 6. szám.

Bor eladás.

Saját termésű 1909. évi Rizling
 és Ezerjő faj borból 120 hekt. á
 60 kor. 1910. évi ugyanoly fajból
 80 hekt. á 54 kor. átvehető egész-
 ben vagy kisebb tételekben
Nécsey Józsefnél Verebélyen.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziszser mindazoknak, kik emésztés
 szavarokban és az illő életmód egyéb következt
 ményeiben szenvednek.
 Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll
 készítmény it.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés,**
 elismert, régi jóhírnévű háziszser
 szagát és hűlésből származó
 mindenemű betegségek ellen.
 Eredeti üveg ára kor. 2.
 Kapható minden gyógyszerárakban
 és drogeriában.
 Főszékhely MOLL A. gyógyszerész
 Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuschbuen 9.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már
 sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
 közhívennél, oszónál és meghűtéseknel.
 Figyelemre méltó. Silány hamisítványok
 miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
 csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
 mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter
 cégjegyzéssel ellátott dobozba van csoma-
 golva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és
 K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-
 tárban kapható. — Főraktár: Török József
 gyógyszerésznél, Budapest.
 Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Ajánljuk:

legolcsóbb napi árak számításával
 elsőrendű, direktforrásokból beszerzett

fűszer- és gyarmatárainkat,

valamint állandóan friss csemege-
 sajt, naponta érkező felvágott és
 egyéb csemegeárainkat.

Közvetlen kávéimportunk folytán

kávéink

ugy ár, mint minőség tekintetében
 versenyen kívüliek!

Gépolaj, gépkenőcs, tavottazsir,
 carbolineum, aszfalt-fedellemez,
 gummi-és aszbesztáru, potroleum
 benzin, carbit és kátrány, vegyi
 termékek, gyanta, kénpor, kék
 és zöld gálicz, raffia-háncs, min-
 dennemű festékáru padló por-
 mentesítő olaj, campolin vízhat-
 lan kenőcs,

portland és románczement
 állandó nagy gyári raktára.
 M. kir. marhasó és lőpor-áruda.

DISZKOSZORUK,

fa- és érczkoporsók gyári áron!

Varrógépek

5 évi jótállásra.

Kern Testvérek

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagyszerkedése

Telefon 14. L É V A. Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vas-
 áruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfi omabb nickel, alumi-
 nium, email, öntött és lemez

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb minő-
 ségű sajtolt lapát, aczél répavilla és repakiemelő, fejsze,
 csabány, kapaáru, fűrés, reszelő, metsző olló ojtó
 kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tej-
 gazdasági, bádagos- és kőmives-szerszámok épü-
 let és butorvasalások, olajozók, kenőszelencék, gép-
 szijak, szivattyúk, kendertömlők, tömítő anyagok, víz-
 mentes ponyvák, csigafurók, kalapácsok, saluk. állók,
 kereskedelmi öntvények stb. vaszárakból.

Legcélseztűbb többször csavart horg drótfonat-
 kerítés és tuskés huzal raktár.

Fényképészeti cikkek, kerékpárok,
 pneumatikok nagy raktára.

Szives megkeresésre készséggel szolgálunk speciális
 árajánlattal. — Nagybani vételnél külön ajánlat.

Saját gyártmányú
 aozél széna vágó kések
 nagybani eladása.

Kiadó ház.

Mángorló-utca 17-ik sz. modern épület, melyben 4 szoba, konyha, fürdőszoba, éléskamra, üvegezett folyosó, azonkívül mellékházban cselédszoba és mosókonyha, két udvar és kis kert van, november 1-től bérbeadó,

Feltételek Tokody Imre háztulajdonosnál tudhatók meg.

"AZOLLA" szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ara tucatonként 4.-, 6.-, 8.-, és 10. korona

"OLLA" GUMMI
különlegesség. A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gummi óvszer.

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint "ép oly jót" feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

"OLLA" gummigyár Wien, H/437 Fraterstrasse 57 Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában.

KALMAR és ENGEL

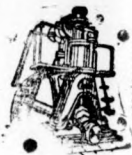
Motor és Gépgyár, Budapest.

Városi raktár és iroda: V. Lipót Körút 22. Világhírű! Eredeti! Gyár: VI. Úteg-utca 19 "Benz"

Szívógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzemű "Benz" nyersolaj motor.

DIESEL

RENDSZER

Ellmert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. Kísérletes vetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Uj bérkocsi.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **uj bérkocsi** vállalatot létesítettem. — A közönség nagybecsű megrendeléseit kérve tisztelettel

Heimann Mór Léva, Szepesi-utca 4.

PALMA
AVALODI KAUCSUKSAROK

Kézmunka!

Előnyomda!

Nyári ujdonságok:

Delain, zephir, batiszt, ruhadisz, csipke, betét, himzés stb.

Női és úri fehérenmű, nyakkendő, harisnya, zsebkendő nagy választékban.

SZILÁRD JÓZSEF
divatruházában
CÁLVIN PALOTA.

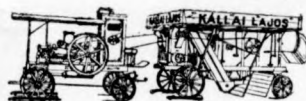
Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

„A köztudatba ment át“, hogy csakis

Kállay Lajos motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcséplőkészleteket

!! Saját érdekében kérjen minden gazda dísz főarlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés!

Kállay LAJOS hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállay nevű cégekkel.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára L É V Á N. — Telefon szám: 33 Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választékú

állandó gépkiállítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakzszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányu gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ**-féle gőzcséplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

KACHELMANN és TÁRSAI

sör- és malátagyár
VIHNYE.

Távíratcím: (BARSMEGYE.) Interurbán telefon: Sörgyár Vihnyepeszerény Vihnyepeszerény 7. sz.

Ajánljuk kitűnő minőségű

„aczélsör“

név alatt forgalomba hozott gyártmányunkat. Megrendelhető: 1/8, 1/4, 1/2 hl, hordókban és 0.5 és 0.7 l. palackokban.

Léván és vidékén egyedüli elárúsító

WEIL JAKAB

Léva Mártonfy-utca 9 szám.

Partoljuk a megyei ipart!

MEGHIVÁS.

A NYITRAI és TÁRSA irodalmi
és nyomdai részvénytársulat

Első évi

rendes közgyűlését

1911. évi augusztus hó 2.-án délután 3 óraker
a Lévai Takarékpénztár igazgatósági szobájábanfogja megtartani, melyre a t. részvényesek ezennel
meghivatnak.

Tárgyai:

- 1) A közgyűlés határozatképességének megállapítása, jegyző választása és a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
- 2) A zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság javaslatai a felügyelő bizottság jelentésével; a mérleg megállapítása; a nyereség felosztása és felmentvény iránti határozat hozatal.
- 3) Egy igazgatósági tag lemondása folytán, egy igazgatósági tag választása s a lemondott igazgatósági tagnak a felmentvény megadása és részvények kiadása.
- 4) Felügyelő bizottság választása.
- 5) Az alapszabályok 18. § a alapján netán beérkező indítványok tárgyalása.

Kelt Léván, 1911. július hó 19.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályok 9. §-ából: „Szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, kiknek névére a részvények a közgyűlés megtartása előtt legalább 60 nappal a törzskönyvben átíratnak.”
A részvények az üzlet pénztáránál a gyűlést megelőző nap esti 6 órájáig elismervény ellenében letétbe helyezendők.

Tartozik.

Mérleg-számla 1911. június hó 30.

Követel.

V a g y o n					T e h e r				
Fkl.		K.	f.	Fkl.		K.	f.	Fkl.	
56	Aru			17157	23	54	Részvénytőke		60000
71	Bélyeg			143	55	63.72	Hitelezők		3795
70	Óvadék			1844	59	80	Átmeneti tétel (adók)		1800
58	Üzleti berendezés 10% levonás után			1130			Nyereség		7659
60	Gépek, eszközök, betűk			19878	72				
61	Nyomdai berend. és anyagok			1449	60				
62	Jogok			9000					
59	Kölcsonknyvtár			1861	80				
55	Részvényesek			350					
64	Adósek			18158	58				
78	Pénztár			2281	08				
				73255	15				73255

Léva, 1911. június hó 30.

Schubert Pál
a. v. igazgató.Horatsik János
üzletvezető.

Ezen mérleg-számla a kereskedelmi törvény 192. §-a értelmében a fő- és mellékkönyvekkel összeegyeztetvén, valamint a kimutatott értékek leltározatván, azokat helyesnek és megegyezőnek találtuk.

Fodor Adolf
f. b. tag.Szilassy Dezső
f. b. elnök.Ortmann Fidél
f. b. tag.

1911. évi 2284 szám.

Tölgyfaeladás az erdőben tövön.

A zsarnócai m. kir. erdőhivatalhoz tartozó garamrévi, geletneki, selmecbányai és jálnai erdőgondnokságok kerületében az 1911—1912 években való kihasználásra kijelölt 5767 darab 80030 korona becserétkű tölgyfa 7 eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok melyek 1911. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be Zsarnócán a m. kir. erdőhivatalnál, augusztus hó 29-én délelőtt 10 óraker fognak az erdőhivatal tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek a faanyagok és kiállítási árak részletes kimutatás, ajánlati űrlap és boríték a zsarnócai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnóca, 1911. évi július hó.

M. kir. erdőhivatal.

Nagyobb gépgyár keres megbízható

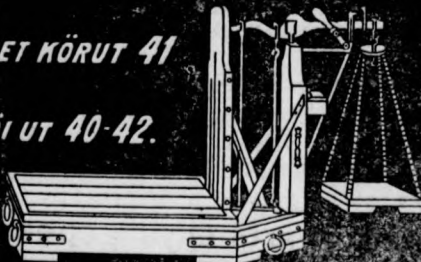
képviselőt

Léván felállítandó bizományi raktár vezetésére. Óvadék megállapodás szerint. Ajánlatok Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4 „Motor 2055” jelige alatt küldendők.

Névjegyek legdiszesebb kivitelben készítettnek
Meghívók Nyitrai és Társa r. t.
Eljegyzési kártyák könyvnyomdájában, — Léván.

MAGYAR
MÉRLEG-ES GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
BUDAPEST

IRODA:
ERZSÉBET KÖRUT 41
GYÁR:
GYÖMRŐI UT 40-42.

ELSŐRENDÜ
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK
KÉPVISELŐK KERESZTETNEK.